

How to curse a witch: a practical guide

Richard Verber, United Synagogue

Limmud 2018
@richardverber

Source 1: Pesachim 110a and 110b

קריאת דגנא

מזה באנפי נפשה היא. ואין מנטרפין זה לזה: אחאי נמלך הוא. ואין מנטרפין לזנות: הכי קאמר לה יאכל תרי ויעשה לרבו אפילו פעם אחת או אם שהה לא יאמס: דינא חליש. מחמת השמים אידי דבזנות קלי מיטרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לבוס: ולא אמרן. דמרטי ליה זנות אלא ללח לא ללחך לדרך אחר הזנות אבל לעמוד בכיבו לית לן בה: מני כשורי. כשפחה סם זה מסתכל בקורה וזוכא לא שותה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדהר בזנות: כי הוא שתי חד כסא מנקאף תרי כסי. דהו לכו תלחא: אדם חשוב שאני.

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

מצוה באפי נפשה הוא לא יעשה צרכו תרי אמאי נמלך הוא אמר אבוי הכי קאמר לא יאכל תרי *וישתה תרי ולא יעשה צרכו אפילו פעם אחת דילמא חליש ומיטרע תרי שותה כפלים דמו בראשו אמר רב יהודה אימתי בזמן שלא ראה פני השוק אבל ראה פני השוק הרשות בידו אמר רב אשי חזינא ליה לרב חנניא בר ביבי דאבל כסא היה נפיק וחוי אפי שוקא ולא אמרן אלא לצאת לדרך אבל בכיתו לא אמר ר' זירא ולישן כלצאת לדרך דמו אמר רב פפא ולצאת לבית הבסא כלצאת לדרך דמו ובכיתו לא והא רבא מני כשורי ואבוי כי שתי חד כסא מנקיש ליה אימיה תרי כסי בתרי ידיה ורב נחמן בר יצחק כי היה שתי תרי כסי מנקיש ליה שמעיה חד כסא חד כסא מנקיש ליה תרי כסי בתרי ידיה *אדם חשוב שאני אמר עולא עשרה כוסות אין בהם משום זנות עולא למעמיה דאמר עולא ואמרי לה במהניחא תנא *עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל ואי סיד עשרה כוסות יש בהן משום זנות היכי קיימי רבנן ותקנו מילחא דאתי לדי סבנה אבל חכמיא יש בהן משום זנות רב הסדא ורבה בר רב דנא דאמרי תרויהו שולח למוכה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא מצטרף לרעה וישכרך למוכה מצטרף לרעה לא מצטרף ואודא רבא למעמיה דרבא אפקנהו לרבנן בארבעה כוסות אע"ג דאיתוק רבא בר לויא לא חש לה לביילחא דאמר הווא משום דאוחבן בפירקא היה אמר רב יוסף אמר לי יוסף שידא אשכדאי מלכא דשידי מכוונה הוא אכולהו ווגי ומלכא לא איקרי מויק איכא דאמרי לה להאי גיסא אדרבה מלכא [רתחא הוא] מאי דבעי עביד *שהמלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מודין בידו אמר רב פפא אמר לי יוסף שידא בחרי קמליין בארבעה לא קמליין בארבעה מוקינן בתרי בין בשוגג בין במיזד בארבעה במזיד אין בשוגג לא ואי אשתלי ואיקרי ונפק מאי תקנתיה לינקוט זקפא דידיה דיכונה בידא דשכאליה חקפא דשכאליה בידא דיכונה וניכא הכי אתון ואנא הא הלחא ואי שביעי ליה דאמר אתון ואנא הא ארבעה ניכא ליה אתון ואנא הא חמשה ואי שביעי ליה דאמר אתון ואנא הא שיתא ניכא ליה אתון ואנא הא שבעה הוה עובדא עד מאה וחד ופקע שירא אמר אמימר אמרה לי רישתינהו דנשים כשפניות האי כאן דפגע בהו בנשים כשפניות ניכא הכי תרי חזמי בדיקולא בויא לפומיכו נשי דרשייא קרח קרחי פרח פרחי פרחי איבדור

מזה באנפי נפשה היא. ואין מנטרפין זה לזה: אחאי נמלך הוא. ואין מנטרפין לזנות: הכי קאמר לה יאכל תרי ויעשה לרבו אפילו פעם אחת או אם שהה לא יאמס: דינא חליש. מחמת השמים אידי דבזנות קלי מיטרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לבוס: ולא אמרן. דמרטי ליה זנות אלא ללח לא ללחך לדרך אחר הזנות אבל לעמוד בכיבו לית לן בה: מני כשורי. כשפחה סם זה מסתכל בקורה וזוכא לא שותה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדהר בזנות: כי הוא שתי חד כסא מנקאף תרי כסי. דהו לכו תלחא: אדם חשוב שאני.

מזה באנפי נפשה היא. ואין מנטרפין זה לזה: אחאי נמלך הוא. ואין מנטרפין לזנות: הכי קאמר לה יאכל תרי ויעשה לרבו אפילו פעם אחת או אם שהה לא יאמס: דינא חליש. מחמת השמים אידי דבזנות קלי מיטרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לבוס: ולא אמרן. דמרטי ליה זנות אלא ללח לא ללחך לדרך אחר הזנות אבל לעמוד בכיבו לית לן בה: מני כשורי. כשפחה סם זה מסתכל בקורה וזוכא לא שותה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדהר בזנות: כי הוא שתי חד כסא מנקאף תרי כסי. דהו לכו תלחא: אדם חשוב שאני.

מזה באנפי נפשה היא. ואין מנטרפין זה לזה: אחאי נמלך הוא. ואין מנטרפין לזנות: הכי קאמר לה יאכל תרי ויעשה לרבו אפילו פעם אחת או אם שהה לא יאמס: דינא חליש. מחמת השמים אידי דבזנות קלי מיטרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לבוס: ולא אמרן. דמרטי ליה זנות אלא ללח לא ללחך לדרך אחר הזנות אבל לעמוד בכיבו לית לן בה: מני כשורי. כשפחה סם זה מסתכל בקורה וזוכא לא שותה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדהר בזנות: כי הוא שתי חד כסא מנקאף תרי כסי. דהו לכו תלחא: אדם חשוב שאני.

פסחים
השמיים

חל חשיבה
צרכו ולא
ישיבה תרי
יעשה צרכו

גרסת יו.
[ט"ז]
[מסכת תנ]

[מסכתין כז
צרכו אפי'
יבמות ע"ה]

[צ"ל דגנא]

הגרות הבית
(ה) רש"י ז"ל למוכה
מצטרף לרעה לא מצטרף
לם עשה כו'

הגרות הבית
(ה) רש"י ז"ל למוכה
מצטרף לרעה לא מצטרף
לם עשה כו'

Pesachim 110a (taken from Sefaria.org)

אמר אמימר אמרה לי רישתינהי דנשים כשפניות האי מאן דפגע בהו בנשים
כשפניות נימא הכי חרי חמימי בדיקולא בזייא לפומיכו נשי דחרשייא קרח קרחייכי פרח פרחייכי

Ameimar said: The chief of witches said to me: One who encounters witches should say this incantation: Hot feces in torn date baskets in your mouth, witches; may your hairs fall out because you use them for witchcraft; your crumbs, which you use for witchcraft, should scatter in the wind;

Pesachim 110b (taken from Sefaria.org)

איבדור תבלונייכי פרחא זיקא למוריקא חדתא דנקטיתו נשים כשפניות אדחנני וחננכי לא אתיתי לגו
השתא דאתיתי לגו קרחנני וחננכי

your spices, which you use for your witchcraft, should scatter; the wind should carry away the fresh saffron that you witches hold to perform your witchcraft. As long as I was shown favor from Heaven and you showed me favor, I did not come here. Now that I have come here, your favor toward me has cooled and you should find favor.

Source 2: Rashi ibid.

אדחנני ואחננכי לא אתי לגו - כל זמן שחסו עלי מן השמים ואני חסתי על עצמי ואתם חסתם על ביאתי לא באתי ביניכם

As long as Heaven has shown me grace (favour) and I have protected myself and you have protected me, I have not come between you.

Source 3: Rashi ibid.

והשתא דאתיתי לגו קרחנני וחננכי - הואיל ובאתי ביניכם יודע אני שנתקררו רחמיך מעלי וגם רחמי נתקררו שלא חסתי על עצמי

When I came among you, I know that your mercy was lifted from me, and my mercy also became cold, that I did not protect myself.

Source 4: Exodus 22:17

17You shall not allow a sorceress to live.

יִזְמַכְשֵׁפָה לֹא תִחְיֶה:

Source 5: Rashi, ibid.

You shall not allow a sorceress to live: But she shall be executed by the court. [This law applies equally to] both males and females, but the text speaks of the usual, and those who practice sorcery are usually women. -[From Mechilta, Sanh. 67a]

מכשפה לא תחיה: אלא תומת בבית דין, ואחד זכרים ואחד נקבות, אלא שדבר הכתוב בהווה שהנשים מצויות מכשפות:

Source 6:

Jewish Mysticism and Magic: An Anthropological Perspective, Maureen Bloom

The existence of a 'continuous tradition of specifically Jewish magic (which) was well-developed in the Talmudic period' may well provide the substance for an argument that 'magic was a primary form of therapy and healing which was universally used by both Jews and their neighbours'.⁵⁹ Talmudic literature ascribes mystical powers to human magicians and sorcerers, but also acknowledges the supernatural powers of demons. The Rabbis used a general formula to exorcize demons: 'Be split, be accursed, broken, and banned, son of mud, son of an unclean one, son of clay, like Shamgaz, Merigaz, and Istema 'ah'.⁶⁰ They also came up with an incantation which would dispose of the demon found in the privy: 'Upon the head of a lion and upon the nose of a lioness I found the demon Bar Shirika Panda; in the valley where leeks grow I beat him, with an ass's jawbone I strike him'.⁶¹ These formulae bear a resemblance to spell-formulae found on magic incantation bowls and amulets. So it seems that certain Sages, as holy men initiated into the esoteric rites that allowed entry to the celestial realms, could harness not only the forces of God's own angels, but also use more popular modes of magical incantations to overcome a malign intrusion.

Source 7: Pesachim 110b

The rule of the matter is that all who are particular about pairs, the demons are particular with him; and if one is not particular, they are not particular with him.